Literatura catalana

Josep M. de Sagarra (lectures anteriors)

Solucions · 6 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Pregunta 2

La pregunta val dos punts. En aquest segon apartat de l'examen es demana sempre una explicació breu, per la qual cosa cal valorar l'adequació de la resposta a la pregunta concreta que es formula i no tant la capacitat per desenvolupar un tema. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber explicar que Sagarra, escriptor culte i amb una poètica pròpia, tria unes determinades formes poètiques provinents de la tradició oral i popular catalana per revitalitzar-les i donar-los dignitat literària.

—Saber identificar alguns d'aquests elements neopopularistes. Per exemple: en la temàtica, una interpretació plàstica i sensorial del paisatge. Des del punt de vista formal, una gran llibertat d'estructura, l'ús de l'art menor, la potenciació de certs recursos com la repetició, el paral·lelisme, o la incorporació de fraseologia popular i l'adjectivació, efectista i sensual.

—Guia de puntuació:

—Un punt per l'anàlisi detallada del concepte.

—Un punt per la descripció detallada d'alguns dels trets característics.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

2. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Pregunta 1

—La pregunta val tres punts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber valorar la importància que té en la biografia del poeta la descoberta del paisatge de la Costa Brava, incorporat definitivament a l'obra de Sagarra.

—Indicar, ni que sigui ràpidament, que la descoberta del Mediterrani no es pot separar tampoc en el cas de Sagarra d'un context polític i estètic com el del Noucentisme, que havia fet de l'herència grecollatina un dels seus elements vertebradors.

—Saber destacar que, en el llibre de Sagarra, l'aparició del paisatge es produeix en el context d'una temàtica amorosa desolada i desenganyada, que troba refugi en la bellesa solitària del paisatge.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per la bona argumentació de la resposta i la relació amb el context.

—Un punt i mig per una bona explicació de l'última frase del fragment.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

3. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció B)

Pregunta 3

Tres punts per l'avaluació dels continguts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber adonar-se de la subjectivitat essencial del llibre de Sagarra, amb unes composicions poètiques que recullen moments d'intimitat, de confidència de la veu poètica, en una mena de sentimentalisme líric que sembla desprendre's d'un amor melangiós i enyorat.

—Saber identificar alguns d'aquests elements neopopularistes. Per exemple: en la temàtica, una interpretació plàstica i sensorial del paisatge. Des del punt de vista formal, una gran llibertat d'estructura, l'ús de l'art menor, la potenciació de certs recursos com la repetició, el paral·lelisme, l'economia lèxica o l'adjectivació, efectista i sensual

—Saber veure que, rere l'aparent senzillesa expressiva, s'amaguen unes composicions poètiques ben treballades, perfectes formalment i plenes de vida, ben adequades als propòsits literaris de l'escriptor.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per l'anàlisi interpretativa del poema..

—Un punt i mig per l'anàlisi detallada dels elements temàtics que hi dominen.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

—Dos punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva, i, en definitiva, la metodologia de comentari.

Un dels dos punts d'aquest apartat de la puntuació hauria de ser per al que pròpiament és la metodologia de comentari (la capacitat per analitzar un text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). En aquest sentit, no cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc no cal exigir-la. En cas que l'alumne/a se'n serveixi, el que convé és veure si sap fer-ne ús a l'hora d'extreure idees o es converteix en una simple carcassa metodològica més aviat inútil. El que sí que cal valorar negativament és que l'alumne/a pràcticament s'oblidi que està comentant un text i afegeixi una acumulació innecessària d'idees, encara que aquestes idees afegides no siguin pròpiament incorreccions.

L'altre punt seria més pròpiament per la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. La indicació només és una pauta. El corrector ha de ser prou hàbil com per avaluar de manera global entre zero i dos punts.

4. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

Pregunta 3

Tres punts per l'avaluació dels continguts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber situar adequadament aquest poema dins del volum de Sagarra. Després de les vint-i-tres cançons, de tema amorós, dues balades, sensiblement diferents, tanquen el llibre.

—Saber identificar el gènere de la balada, poc present en la poesia catalana tradicional, i algunes de les seves característiques formals i temàtiques: alternança de versos decasíl·labs i mesures d'art menor, caràcter més narratiu i, en aquest cas, semblança biogràfica d'un personatge real conegut pel poeta.

—Saber veure que bona part de l'eficàcia del text es basa en el temps verbal present, l'absència freqüent de verb en els versos, l'economia lexical, el polisíndeton, la pura juxtaposició d'elements i, sobretot, la força de l'abundant l'adjectivació, de caràcter popular, amb molt de relleu, efectista i sensual.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per l'anàlisi formal general del fragment..

—Un punt i mig per, com a mínim, saber detallar dues de les estratègies estilístiques utilitzades pel poeta.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

—Dos punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva, i, en definitiva, la metodologia de comentari.

Un dels dos punts d'aquest apartat de la puntuació hauria de ser per al que pròpiament és la metodologia de comentari (la capacitat per analitzar un text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). En aquest sentit, no cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc no cal exigir-la. En cas que l'alumne/a se'n serveixi, el que convé és veure si sap fer-ne ús a l'hora d'extreure idees o es converteix en una simple carcassa metodològica més aviat inútil. El que sí que cal valorar negativament és que l'alumne/a pràcticament s'oblidi que està comentant un text i afegeixi una acumulació innecessària d'idees, encara que aquestes idees afegides no siguin pròpiament incorreccions.

L'altre punt seria més pròpiament per la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. La indicació només és una pauta. El corrector ha de ser prou hàbil com per avaluar de manera global entre zero i dos punts.

5. PAU 2003 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Pregunta 2

La pregunta val dos punts. En aquest segon apartat de l'examen es demana sempre una explicació breu, per la qual cosa cal valorar l'adequació de la resposta a la pregunta concreta que es formula i no tant la capacitat per desenvolupar un tema. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber explicar que Sagarra, escriptor culte i amb una poètica pròpia, tria unes determinades formes poètiques (bàsicament la cançó) provinents de la tradició oral i popular catalana per revitalitzar-les i donar-los dignitat literària.

—Saber identificar alguns d'aquests elements neopopularistes. Per exemple: en la temàtica, una interpretació plàstica i sensorial del paisatge. Des del punt de vista formal, una gran llibertat d'estructura, l'ús de l'art menor, la potenciació de certs recursos com la repetició, el paral·lelisme, o la incorporació de fraseologia popular i l'adjectivació, efectista i sensual

—Saber veure que, rere l'aparent senzillesa expressiva, s'amaguen unes composicions poètiques ben treballades, perfectes formalment i plenes de vida, ben adequades als propòsits literaris de l'escriptor.

—Guia de puntuació:

—Un punt per saber identificar amb precisió alguns trets neopopularistes.

—Un punt per saber argumentar la qualitat de la proposta literària de Sagarra més enllà del reduccionisme de l'etiqueta. Tant en un cas com en l'altre l'alumne/a ha de fer un esforç per passar de la descripció a la interpretació.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

6. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Pregunta 1

—La pregunta val tres punts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber destacar que, en el llibre de Sagarra, l'aparició del paisatge es produeix en el context d'una temàtica amorosa desolada i desenganyada, que troba refugi en la bellesa solitària del paisatge.

—Saber adonar-se de la subjectivitat essencial del llibre de Sagarra, amb unes composicions poètiques que recullen moments d'intimitat, de confidència de la veu poètica, en una mena de sentimentalisme líric que sembla desprendre's d'un amor melangiós i enyorat.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per una bona anàlisi de l'argumentació demanada.

—Un punt i mig per una bona exemplificació de la resposta.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.